

Pressmeddelande

Stockholm, 26 September 2017

2017 års Right Livelihood-pris hedrar inspirerande förändringsaktörer som står upp för rättvisa

2017 års mottagare av Right Livelihood-priset, ofta kallat det "Alternativa Nobelpriset", har under morgonen tillkännagivits vid en presskonferens på UD:s internationella presscenter i Stockholm.

Robert Bilott (USA) får årets hederspris *"för att ha avslöjat utsläpp av miljögifter som pågått under decennier, vunnit rättvisa för drabbade och skapat prejudikat för en effektiv reglering av hälso- och miljöfarliga ämnen"*.

– Jag hoppas att det här priset hjälper till att sprida medvetenhet kring det akuta behovet av bättre skydd för vårt dricksvatten och att det hjälper individer och lokalsamhällen att driva fram denna förändring, säger Robert Bilott.

Tre pristagare delar på tre miljoner kronor i prispengar:

Colin Gonsalves (Indien) får priset *"för sin oförtröttliga och innovativa juridiska kamp under tre decennier för att Indiens mest marginaliserade och sårbara invånares mänskliga rättigheter ska respekteras"*.

– Jag känner mig både ödmjuk och privilegierad inför detta pris. Det kommer i en mörk tid för Indien då vi ser hur aktivister som kämpar för mänskliga rättigheter motarbetas. Plattformen som priset erbjuder kommer att stärka det demokratiska motståndet i detta kritiska skede, säger Colin Gonsalves.

Khadija Ismayilova (Azerbajdzjan) får priset *"för sina modiga avslöjanden om korruption på högsta politiska nivå genom enastående grävande journalistik med fokus på transparens och ansvarsutkrävande"*. Det är första gången som någon från Azerbajdzjan tilldelas Right Livelihood-priset.

– Det är en ära att tilldelas ett så prestigefullt pris. Jag tar med glädje emot det på Azerbajdzjans alla journalisters och människorättsförsvareares vägnar, vilka fortsätter att arbeta trots svåra förutsättningar, säger Khadija Ismayilova.

Yetnebersh Nigussie (Etiopien) får priset *“för sitt inspirerande arbete med att främja rättigheter för, och inkludering av, personer med funktionsnedsättning så att alla kan nå sin fulla potential och samhällets attityder förändras”*.

– Det är en enorm ära att få motta det prestigefulla Right Livelihood-priset. Detta erkännande ger ny energi till kraven om att fullt ut och inom livets alla områden inkludera personer med funktionsnedsättning, säger Yetnebersh Nigussie.

Tillkännagivandet gjordes av Ole von Uexkull, chef för Right Livelihood-stiftelsen, och Maina Kiai, juryledamot och tidigare FN:s särskilde rapportör för rätten till mötesfrihet och föreningsfrihet.

– Med sitt modiga arbete för mänskliga rättigheter, folkhälsa och god samhällsstyrning tar pristagarna sig an några av världens mest angelägna utmaningar. I en tid av alarmerande bakslag för demokratin visar deras framgångar vägen mot en rättvis, fredlig och hållbar värld för alla, säger Ole von Uexkull.

Right Livelihood-pristagarna bjuds in till ett stort seminarium i riksdagens Andrakammarsal den 1 december. Bakom inbjudan står sju partigrupper i riksdagen: Socialdemokraterna, Moderaterna, Miljöpartiet, Centerpartiet, Liberalerna, Vänsterpartiet och Kristdemokraterna. Därefter fortsätter pristagarna till Vasamuseet för att under kvällen hyllas vid en prisutdelning.

Kontakt:

För ytterligare information och för att boka intervjuer med pristagarna, vänligen kontakta Johannes Mosskin, kommunikationschef, mobil: +46 (0)70 43 71 148, mejl: johannes@rightlivelihood.org

Mer information om pristagarna, bilder samt filmmaterial finns att hämta här: www.rightlivelihoodaward.org/2017

Om pristagarna

Robert Bilott

Robert Bilott är en av världens främsta miljöjurister. Men en kombination av kreativitet, vetenskaplig insikt och extraordinärt tålamod har han uppnått en av de viktigaste

framgångarna i vår tid när det gäller tillämpning av miljölagstiftning och synen på företagsansvar.

Under 19 år representerade Bilott 70 000 invånare vars dricksvatten förorenats av det högfluorerade ämnet Perfluoroktansyra (PFOA). Utsläppen var orsakade ett av världens största kemisk-tekniska företag, DuPont (numera DowDupont). Under rättsstriden initierade Bilott en sju år lång toxikologisk studie av de 70 000 personer han företrädde. Studien bidrog på ett avgörande sätt till den vetenskapliga förståelsen av vilka globala hälsorisker som är förenade med användandet av högfluorerade ämnen (PFAS). Dessa ämnen, som inte bryts ner i naturen eller i våra kroppar, är vanligt förekommande i dagens samhällen. En 19-årig rättsstrid slutade med att Dupont i en uppgörelse gick med på att betala 671,7 miljoner USD i kompensation till de drabbade.

I en tid när regleringen av miljöfarliga ämnen riskerar att urvattnas i USA, liksom i andra länder, fortsätter Bilott att kräva hårdare reglering av giftiga ämnen.

– Den miljöskandal som Robert Bilott avslöjat visar endast toppen på isberget när det gäller föroreningar orsakade av högfluorerade ämnen. Tack vare hans ihärdiga arbete har vi fått kunskap om att denna grupp av kemikalier utgör ett allvarligt hot mot folkhälsan över hela världen och att behovet av reglering är akut, säger Ole von Uexkull.

Colin Gonsalves

Colin Gonsalves är en av de främsta människorättsjuristerna i sin generation. Han är Senior Advocate vid Indiens högsta domstol samt grundare av Human Rights Law Network (HRLN), ett nationellt indiskt nätverk av jurister som driver rättsprocesser i allmänhetens intresse. HRLN:s advokater har i över 30 år använt sig av rättssystemet för att utkräva ansvar av regeringen och säkerställa respekten för mänskliga rättigheter. Gonsalves representerar Indiens mest sårbara människor, till exempel etniska och religiösa minoriteter, flyktingar, marginaliserade kvinnor, sluminvånare samt tvångsarbetare.

En av Gonsalves viktigaste rättsliga segrar är "Right to Food-fallet" från 2001. Fallet ledde till att Indiens högsta domstol utfärdade en långtgående order om gratis måltider till alla skolbarn samt subventionerat spannmål till över 400 miljoner indier som lever under fattigdomsgränsen. Under 2016 och 2017 vann Gonsalves banbrytande segrar i högsta domstolen som ledde till att den indiska försvarsmakten förlorade sin åtalsimmunitet. Detta har redan haft stor betydelse för att minska antalet utomrättsliga avrättningar i nordöstra Indien.

– Colin Gonsalves har byggt upp ett nätverk av jurister över hela Indien som hjälper de mest utsatta människorna att få sina rättigheter tillgodosedda. Det välkända "Right to Food-fallet" i Indiens högsta domstol resulterade exempelvis i att 400 miljoner människor fick tillgång till billigare spannmål. När Indien, precis som många andra länder, blir alltmer auktoritärt spelar

Gonsalves och hans nätverk av jurister en central roll i försvaret den indiska demokratin, säger Ole von Uexkull.

Khadija Ismayilova

Khadija Ismayilova är Azerbajdzjans mest framstående undersökande journalist. Under de senaste tio åren har hennes grävande reportage avslöjat ett brett spektrum av korrupta och lukrativa affärsverksamheter där Azerbajdzjans president Aliyevs familjemedlemmar varit involverade. Ismayilova har presenterat obestridliga bevis för korruption på högsta regeringsnivå i Azerbajdzjan, där också multinationella företag som TeliaSonera har varit inblandade.

Hennes artiklar har också avslöjat hur landets rikedomar förts utomlands. Pengarna har bland annat använts för att påverka europeiska politiker att inte kritisera Azerbajdzjans kränkningar av mänskliga rättigheter. Ismayilova har utsatts för smutskastningskampanjer, trakasserier och falska anklagelser på grund av sina reportage om korruptionen i landet. Trots att hon tillbringat ett och ett halvt år i fängelse vägrar Ismayilova att låta sig tystas.

Ismayilova rapporterar också om den undermåliga respekten för mänskliga rättigheter i Azerbajdzjan. Hon lyfter kontinuerligt problemet med politiska fångar i landet och ger drabbade familjer såväl moraliskt som materiellt stöd. Trots att regeringen fortsätter att förödmjuka och fängsla journalister i oroande omfattning, är Ismayilova fast besluten att fortsätta sin rapportering och lyfta behovet av mer transparens och ansvarsutkrävande i Azerbajdzjan.

– Khadija Ismayilova är en av de modigaste och skickligaste undersökande journalisterna i sin generation. Trots att hon fängslats, hotats och smutskastats har hon inte gett upp sin granskning av den auktoritära regimen och den styrande eliten i Azerbajdzjan. Tack vare hennes hängivna arbete har vi idag kunskap om hur djupt involverade europeiska politiker samt företag som TeliaSonera är i korruption och mutor relaterade till Azerbajdzjan, säger Ole von Uexkull.

Yetnebersh Nigussie

Yetnebersh Nigussie är en etiopisk aktivist som grundar sitt arbete kring mänskliga rättigheter på sina egna erfarenheter av att vara diskriminerad för att hon kommer från ett "utvecklingsland", är ung, kvinna – och blind. Hon verkar frispråkigt för kvinnors och flickors rättigheter, en skola för alla och ett livskraftigt civilsamhälle. Nigussie är en framträdande förespråkare av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Genom sitt ihärdiga arbete har hon lyckats ändra synen på funktionsnedsättningar både i sitt eget samhälle och internationellt med det träffande budskapet: "Fokusera på personen, inte funktionsnedsättningen. Vi har en nedsatt förmåga, men 99 andra förmågor att bygga på!" Idag är Nigussie senior rådgivare för inkludering på den ideella organisationen Light for the World. I denna roll kämpar hon för att inkludera de 15 procent av världens befolkning – mer än en 1 miljard människor – som har någon typ av funktionsnedsättning.

– Yetnebersh Nigussie är ett lysande hopp för alla, inte enbart för den dryga miljard människor med någon typ av funktionsnedsättning. Genom sin personliga berättelse och sin politiska aktivism driver hon fram en social förändring som baseras på människors rättigheter och förmågor. Genom priset till Nigussie hedrar vi en modig kvinna som visar den enorma potential ett verkligt inkluderande samhälle har, säger Ole von Uexkull.

Om priset:

Right Livelihood-priset hedrar och stöttar modiga människor och organisationer som på ett visionärt och föredömligt sätt arbetar för att lösa globala problem. Utöver den årliga prisutdelningen stöttar Right Livelihood-stiftelsen alla sina pristagare, särskilt de som på olika sätt hotas för sina viktiga insatser.

Priset grundades 1980 och hittills har 170 pristagare från 69 länder hedrats för sina insatser inom områden som miljö, social rättvisa och mänskliga rättigheter. Bland tidigare pristagare återfinns tidningen Cumhuriyet (Turkiet), miljökampen Bill McKibben (USA), HBTQI-aktivisten Kasha Nabagesera (Uganda), gynekologen Denis Mukwege (DR Kongo) visseblåsaren Edward Snowden (USA), liksom Astrid Lindgren och Kvinna till Kvinna från Sverige.

THE
RIGHT
LIVELIHOOD
AWARD

